Rakli Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat

Lausunto
9.6.2026

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaosto

Lausuntopyyntö 4.6.2026, asiantuntijakuuleminen 10.6.2026

ASIA: HE 102/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 toiseksi lisätalousarvioksi

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Lausunnon antajasta

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry kokoaa yhteen kiinteistöalan ja rakennuttamisen vastuulliset ammattilaiset. Jäsenemme ovat asuntojen, toimitilojen ja infrastruktuurin omistajia, rakennuttajia ja käyttäjiä sekä näiden ammattimaisia edustajia. Raklin jäseninä on muun muassa merkittäviä ammattimaisia vuokra- ja asumisoikeusasuntojen omistajia. Jäsenemme investoivat rakennetun ympäristön uudis- ja korjaushankkeisiin vuosittain 5–10 mrd. €. Raklin jäsenten omistama kiinteistökanta Suomessa on noin 100 milj. m².

Lausunto

Energiatehokkuusavustukset

Lisätalousarviossa ehdotetaan hallituksen huhtikuussa kehysriihessä tekemän päätöksen mukaisesti 25 miljoonan euron määrärahaa energiatehokkuutta parantavan korjausrakentamisen avustuksiin. Esityksen mukaan määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla asuinrakennusten energiatehokkuusavustuksiin siten kuin annettavalla valtioneuvoston asetuksella säädetään. Avustuksen tavoitteena on suunnitteilla olevien remonttien nopeuttaminen sekä uusien korjaushankkeiden käynnistyminen. Vuonna 2026 valmistellaan valtioneuvoston asetus, jossa linjataan tarkennetut kriteerit kuten avustuskohteet, myöntämisen edellytykset, avustuksen määrä ja tekniset ratkaisut avustuksen myöntämiseksi.

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
Annankatu 24
00100 Helsinki
rakli@rakli.fi
www.rakli.fi
+358 9 4767 5711
y–tunnus 1070296–2

Raklin näkemyksen mukaan energiatehokkuusavustukset ja -tuet ovat hyvä keino tukea energiatehokkuuden parantamista, päästöjen vähentämistä ja myös rakennusalan työllisyyttä. Rakli on pitkäjänteisesti esittänyt määrärahaa asuinrakennusten energiatehokkuusavustuksiin, ja niiden soveltamisalaan tulee kuulua myös vapaarahoitteiset vuokra-asunnot. Näin tuetaan välttämättömiä korjaus- ja energiatoimenpiteitä sekä hillitään korjausvelan kasvua.

Lisätalousarviossa esitettyä määrärahaa asuinrakennusten energia-avustuksiin voidaankin pitää tervetulleena. Avustuksen ulkopuolelle ollaan kuitenkin rajaamassa vapaarahoitteiset vuokra-asuntotoimijat, mitä ei voi pitää perusteltuna, sillä vihreän siirtymän tuet on kohdennettava kaikille tasapuolisesti. Energiatehokkuus- ja hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi on välttämätöntä edistää koko asuntokannan energiakorjauksia ja myös vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen omistajat tarvitsevat tukea vihreään siirtymään. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kannusteiden luomista kaikille toimijoille, ja ammattimaiset toimijat pystyvät myös käynnistämän taloutta elvyttäviä hankkeita usein nopeammin kuin asunto-osakeyhtiöt. Tämä on olennaista, kun ottaa huomioon energia-avustuksen suhdanneluonteisuuden.

Energia-avustusten linkittäminen energiatehokkuussopimuksiin
Energiatehokkuussopimusten uusi kausi käynnistyi vuoden 2026 alusta lukien. Energiatehokkuussopimukset ovat Suomen valitsema vapaaehtoinen menettely, jonka tavoitteena on täyttää noin 40 % energiatehokkuusdirektiivin toimeenpanokaudella 2021–2030 sen 8 artiklan mukaisesta sitovasta kansallisesta energiansäästövelvoitteesta. Sopimustoiminnalla on siis kriittinen rooli EED:n tavoitteiden saavuttamisessa. Tämän vuoksi olisi erittäin tärkeää, että valtio tukee sopimustoimintaan liittyvien organisaatioiden energiatehokkuusinvestointeja. Energia-avustukset ovat kustannustehokas ja vaikuttava tapa sitouttaa ja tukea yksittäisiä korjaushankkeita, sillä energiatehokkuussopimukseen liittyneet ammattimaiset kiinteistönomistajat sitoutuvat tavoitteisiin koko kiinteistökannallaan ja edistävät näin kansallisen energiatehokkuustavoitteen toteutumista laajamittaisilla, vapaaehtoisilla toimillaan.

Nuorisotyöttömyys
Lisätalousarvioesitykseen sisältyy hallituksen kevään kehysriihessä linjaamia työllisyystoimia nuorten työllistämiseen ja nuorisotyöttömyyden ehkäisemisen pilotteihin. Nuorisotyöttömyyden ehkäisemisen pilotteihin ehdotetaan yhteensä 15 milj. euron määrärahaa.

Kehysriihen kirjauksen mukaan toteutetaan korkean nuorisotyöttömyyden kaupungeissa sekä kuuden suurimman kaupungin naapurustoihin ja kaupunginosiin kohdistuva pilotti nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi vuosina 2026 ja 2027. Pilotin tavoitteena on

ehkäistä nuorten pitkäaikaistyöttömyyttä ja parantaa erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien, työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien 18–29-vuotiaiden nuorten kiinnittymistä työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin. Allianssimallissa toteutettavissa piloteissa hyödynnetään laajasti yksityistä ja kolmatta sektoria ja kehitetään uusia vaikuttavia tapoja tavoittaa ja tukea nuoria. Pilottiin varataan 15 miljoonaa euroa.

Rakli pitää erittäin kannatettavana määrärahan kohdentamista pilottiin, jonka tavoitteena on nuorisotyöttömyyden vähentäminen. Näemme toimenpiteen segregaatiokehitystä hillitsevänä ja myös tältä osin tervetulleena.

Erityisryhmien asunto-olojen parantaminen ja asunnottomuus

Lisäksi haluamme nostaa esiin erityisryhmien investointiavustuksen. Tätä määrärahaa on viime vuosina merkittävästi vähennetty. Kuluvalle vuodelle määrärahaa on varattu enintään 15 miljoonaa euroa. Tämän vuoden määrärahan osalta on valtion talousarviossa lisäksi todettu, että vammaisten asumiseen liittyvien investointikohteiden avustukset turvataan.

Tarve erityisryhmien asunnoille tulee kasvamaan muun muassa väestön ikääntymisen takia. Rakli esittää huolensa erityisryhmien investointiavustuksen riittävyydestä jatkossa. On tärkeää, että investointiavustuksella voidaan rahoittaa tarpeellisia peruskorjaus- ja uudistuotantohankkeita. Ja sen vuoksi on olennaista, että julkisen talouden suunnitelmassa varaudutaan riittävään määrärahaan tulevien vuosien osalta. Asunnottomuuden poistamisessa on Suomessa tehty edistyksellistä työtä. On tärkeää, että tähän varataan myös jatkossa riittävästi rahoitusta, jotta tarpeellisiin investointeihin on mahdollista saada erityisryhmien avustusta. Myös pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen keskittyvän ohjelman jatkorahoitukseen on tarvittaessa varattava määrärahoja.

TKI-rahoitus

Kiinteistö- ja rakentamisalan tuottavuuden kasvu säästäisi merkittävästi kansantalouden resursseja ja loisi yrityksille kasvumahdollisuuksia. Rakentamisen toimialalle ohjautuu kuitenkin noin 2 % Business Finlandin TKI-tuista ja 0,2 % muista tuista, ja alan yritysten omarahoitusosuus TKI-hankkeissa on merkittävästi keskimääräistä suurempi. Myös kansallisen TKI-tavoitteen toteuttamiseksi tulee katse kiinnittää TKI-toiminnan katvealoihin, joilla on potentiaalia nostaa TKI-panoksiaan. Tuottavuuden lisäksi TKI-panostuksin voidaan edistää alan kiertotaloutta ja älykästä energiatehokkuutta.

Rakli Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat

Lausunto
9.6.2026

Keskeisenä toimenpiteenä näemme rahoituksen kohdistamisen kiinteistö- ja rakentamisalan kansalliseen TKI-toimintaan, jonka tavoitteena on tuottavuuden parantaminen, energiasiirtymä ja kestävä energiajärjestelmä sekä kiertotalousmarkkinan edistäminen.

Tätä voidaan edistää tunnistamalla Business Finlandin ohjelmakriteereissä kiinteistö- ja rakennushankkeiden epäsuora vaikutus vientiin, ja tuomalla tuottavuuteen liittyviä kriteerejä rinnalle.

Lisäksi tulisi tunnistaa avoimien ekosysteemien toimijat, jotka voivat koordinoida yhteistyöhankkeita, ja mahdollistaan rahoitus niille. Tällaisia toimijoita voisivat olla esim. toimialajärjestöt tai innovaatiokeskukset.

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry

Aija Tasa
johtaja, asuminen ja lakiasiat

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
Annankatu 24
00100 Helsinki
rakli@rakli.fi
www.rakli.fi
+358 9 4767 5711
y–tunnus 1070296–2